

**ANALIZA STANU GOSPODARKI
ODPADAMI KOMUNALNYMI
NA TERENIE GMINY MARKLOWICE ZA ROK 2023.**

Marklowice kwiecień 2024 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.
2. Podstawa prawna.
3. Ilości i możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.
4. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.
5. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
6. Liczba mieszkańców.
7. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.
8. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy.
9. Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.
10. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.
11. Podsumowanie i wnioski.

1. Wstęp

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Marklowice, sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych, organizacyjnych i finansowych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

2. Podstawa prawna.

Podstawę prawną do sporządzenia niniejszej analizy stanowi Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 399). W art. 9tb ww. ustawy określony został wymagany zakres takiej analizy.

3. Ilości i możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Jako przetwarzanie rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie.

Na podstawie obowiązującego w Polsce prawa podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany przekazywać niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne bezpośrednio do instalacji komunalnej lub za pośrednictwem stacji przeładunkowej. Odpady komunalne zebrane w PSZOK-u i odebrane z nieruchomości zagospodarowywane były zgodnie z zapisami podyktowanymi ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Łącznie w roku 2023 z terenu Gminy Marklowice firmy odebrały 811,26 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Odpady w całości zostały poddane przetworzeniu w procesie odzysku R12 w instalacjach komunalnych, znajdujących się w Regionie III.

tab. 1. Informacja o masie odebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 oraz sposobie ich zagospodarowania.

Instalacja do której zostały przekazane odpady	Masa przekazanych odpadów [Mg]	Sposób zagospodarowania
Cofinko Poland Sp. z o.o., ul. Dębina 36, 44-335 Jastrzębie Zdrój	808,52	R12 Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R 1 – R 11.
Sego Sp. z o.o. ul. Kolberga 65, 44-251 Rybnik	2,74	R12
RAZEM	811,26	

W roku 2023 z sortowania odpadów komunalnych oraz z mechaniczno – biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych wytworzonych zostało 612,1117 Mg pozostałości.

tab. 2. Pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Składowisko	Kod odpadu (pozostałości z sortowania i mech.-biol. przetwarzania)	Masa odpadów przekazanych do składowania [Mg]
Cofinko Poland Sp. z o.o., ul. Dębina 36, 44-335 Jastrzębie Zdrój	19 05 99 - Inne niewymienione odpady	163,5871
	19 12 12 - Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	448,5246
RAZEM		612,1117

Odebrane odpady biodegradowalne stanowiące odpady komunalne, w ilości 513,39 Mg zostały poddane w całości przetworzeniu. Żadne odpady ulegające biodegradacji nie zostały przekazane do składowania na składowisku odpadów.

tab. 3. Informacja o masie odebranych z nieruchomości odpadów biodegradowalnych oraz sposobie ich zagospodarowania.

Instalacja do której zostały przekazane odpady	Kod i nazwa odpadu	Masa przekazanych odpadów [Mg]	Sposób zagospodarowania
P.S.T."TRANSGÓR" S.A. Instalacja do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów komunalnych	15 01 01 - Opakowania z papieru i tektury	38,4	R12 Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R 1 – R 11.
Hamburger Hungaria Kft Papirgyari, Dunaujvaros Węgry		12,6	R3 Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)
BEST-EKO Sp. z o.o. Oczyszczalnia ścieków "Boguszowice"	20 01 08 - Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	1,61	R3
	20 02 01 - Odpady ulegające biodegradacji	457,22	R3

tab. 4. Informacja o masie przekazanych do pszok odpadów biodegradowalnych oraz sposobie ich zagospodarowania.

Instalacja do której zostały przekazane odpady	Kod i nazwa odpadu	Masa przekazanych odpadów [Mg]	Sposób zagospodarowania
P.S.T. Transgór S.A. Instalacja do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów komunalnych	20 01 01 Papier i tektura	3,56	R12

Moc przerobowa instalacji i składowisk do których firmy odbierające z terenu gminy Marklowice dostarczały ww. odpady była wystarczająca do zagospodarowania całego ich strumienia.

4. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Nie przewiduje się kolejnych inwestycji związanych z gospodarką odpadami komunalnymi.

5. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

tab. 5. Koszty poniesione w 2023 r. na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami w gminie

Odbieranie i zagospodarowanie odpadów pochodzących z nieruchomości zamieszkałych	1.382.858,90
Obsługa PSZOK	51.816,29
Obsługa systemu i koszty operacyjne	115.198,88
RAZEM KOSZTY	1.549.874,07

Zadłużenie z tytułu nieuiszczonych opłat przez właścicieli nieruchomości (wg stanu na 31 grudnia 2023 r.) za lata 2013-2022 wynosi: 44.050,95 zł, za rok 2023: 82.714,80 zł, razem – **126.765,75 zł.**

Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami od właścicieli nieruchomości zamieszkałych w 2023 r. wyniosły (stan na 31 grudnia 2023 r.) – **1.529.111,95 zł.** W tym wpłaty zaległe za lata przed 2023 rokiem: 74.738,95 zł.

Nadwyżka finansowa z lat 2021-22 wynosi: 366.392,83 zł.

Razem środki finansowe do wykorzystania na gospodarkę odpadami komunalnymi w 2023 r. - **1.895.504,78 zł.**

Z powyższych danych wynika, że w 2023 roku powstała nadwyżka finansowa z tytułu ponoszonych opłat w stosunku do poniesionych kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami w wysokości 345.630,71 zł. Nadwyżka zostanie przeniesiona do wykorzystania na cele gospodarki odpadami komunalnymi w roku 2024.

13 grudnia 2023 r. gmina podpisała umowę z przedsiębiorcą wybranym w drodze przetargu na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych w 2024 r. Na podstawie określonej szacunkowo ilości odpadów wytworzonych w gminie w 2024 r. i ceny za odebranie i zagospodarowanie tony odpadów wynikającej z ww. umowy, po uwzględnieniu nadwyżki finansowej w 2023 r. oraz kosztów obsługi systemu, nie zmieniono stawki opłaty ponoszonej przez właścicieli nieruchomości w zamian za odbieranie i gospodarowanie odpadami, która wynosi 27,00 zł. przy selektywnej zbiórce odpadów i 81,00 zł w przypadku gdy odpady nie są zbierane selektywnie.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. ze zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi

jednorodzinny kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym w wysokości 2,00 zł miesięcznie od każdego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość korzysta 321 nieruchomości – co stanowi ok. 23,8 % wszystkich nieruchomości zamieszkałych.

6. Liczba mieszkańców.

Gmina Marklowice liczy 5341 mieszkańców (stan na 31.12.2023 r. wg danych Pionu Organizacyjnego i Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy Marklowice). W deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, złożonych przez właścicieli nieruchomości, ujętych zostało 4839 osób (stan na 31.12.2023 r.). Różnica w podanych liczbach wynika m.in. z tego, że wielu uczniów i studentów kontynuuje naukę poza miejscem stałego zameldowania. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, które ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem gminy. Na bieżąco prowadzone są czynności mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzanie ich ze stanem faktycznym.

7. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.

Na podstawie planu kontroli, w IV kwartale 2023 r., Wójt Gminy Marklowice przeprowadził kontrole posiadania umów na odbieranie odpadów komunalnych czterdziestu dwóch nieruchomości, których właściciele nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy (tj. nieruchomości niezamieszkałych). W wyniku kontroli stwierdzono 2 przypadki, w których właściciele nieruchomości nie posiadali umowy korzystania z usług wykonywanych przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych. W obu przypadkach właściciele nieruchomości podpisali umowy niezwłocznie po zakończeniu kontroli. W związku z powyższym w 2023 r. nie były prowadzone działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

8. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy.

Ilość odpadów komunalnych odebranych z nieruchomości zamieszkałych i zebranych w punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych z podziałem na kody odpadów.

Odpady odebrane z nieruchomości zamieszkałych				
Kod i nazwa odpadu	2022 r [Mg]	2023 r [Mg]	Zmiana ilości [Mg]	Procentowa zmiana ilości
15 01 01 - Opakowania z papieru i tektury	33,340	36,790	+ 3,45	+ 10,3 %
15 01 02 - Opakowania z tworzyw sztucznych	191,260	165,520	- 25,74	- 13,5 %

15 01 07 - Opakowania ze szkła	128,600	119,960	- 8,64	- 6,7 %
20 01 99 - Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (popiół)	312,670	280,010	- 32,66	- 10,4 %
20 02 01 - Odpady ulegające biodegradacji	452,780	445,340	- 7,44	- 1,6 %
20 03 01 - Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	684,320	722,340	+ 38,02	+ 5,6 %
20 03 07 - Odpady wielkogabarytowe	70,550	79,140	+ 8,59	+ 12,2 %
20 01 36 - Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,080	0,000	- 0,08	-
20 01 35* - Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki ⁵)	0,050	0,000	- 0,05	-
20 01 23* - Urządzenia zawierające freony	0,020	0,000	- 0,02	-
Razem odpady komunalne odebrane z nieruchomości	1873,67	1849,1	- 24,57	- 1,3 %

Odpady zebrane w PSZOK				
Kod i nazwa odpadu	2022 r [Mg]	2023 r [Mg]	Zmiana ilości [Mg]	Procentowa zmiana ilości
16 01 03 – Zużyte opony	12,790	16,730	+ 3,94	+ 30,8 %
20 01 01 – Papier i tektura	3,550	3,560	+ 0,01	+ 0,3 %
20 01 21* – Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,070	0,060	- 0,01	- 14,3 %
20 01 28 – Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	2,860	3,230	+ 0,37	+ 12,9 %
20 01 32 – Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,160	0,140	- 0,02	- 12,5 %
20 01 34 – Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,010	0,110	+ 0,1	+ 1000 %
20 01 35* – Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	3,400	4,410	+ 1,01	+ 29,7 %
20 01 36 – Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23	3,400	3,860	+ 0,46	+ 13,5 %
20 03 07 – Odpady wielkogabarytowe	44,950	35,930	- 9,02	- 20,1 %
20 01 10 – Odzież	0,820	0,710	- 0,11	- 13,4 %
Razem odpady komunalne odebrane w PSZOK	72,010	68,740	- 3,27	- 4,5 %

Ilość odpadów komunalnych odebranych z nieruchomości zamieszkałych oraz zebranych w punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych w 2023 r. wynosi **1917,84 Mg**.

Ilość odpadów budowlanych i rozbiórkowych zebranych w punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych z podziałem na kody odpadów.

Kod i nazwa odpadu	2022 r [Mg]	2023 r [Mg]
Odpady zebrane w pszok		
17 01 01 – Odpady betonu	56,190	60,140
17 03 80 Odpadowa papa	17,410	16,980
17 09 04 – Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	82,760	78,480
Razem :	156,360	155,600

W PSZOK zebrano łącznie 156,36 Mg odpadów budowlanych i rozbiórkowych, czyli o 0,76 Mg odpadów mniej niż w 2022 r.

Ilość odpadów komunalnych odebranych z nieruchomości niezamieszkałych z podziałem na kody odpadów.

Odpady odebrane z nieruchomości niezamieszkałych	
Kod i nazwa odpadu	2023 r [Mg]
15 01 01 - Opakowania z papieru i tektury	14,210
15 01 02 - Opakowania z tworzyw sztucznych	3,000
15 01 06 – Zmieszane odpady opakowaniowe	4,210
15 01 07 - Opakowania ze szkła	1,650
20 01 80 – Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	1,610
20 02 01 - Odpady ulegające biodegradacji	11,880
20 03 01 - Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	88,920
Razem odpady komunalne odebrane z nieruchomości niezamieszkałych	125,48

9. Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Zgodnie z art. 3b ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 399) gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej: 35% wagowo - za rok 2023.

Gmina Markłowice spełniła ten warunek i osiągnęła poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych w wysokości 40,07 % wagowo.

10. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Łączna masa odpadów komunalnych odebranych i zebranych oraz powstałych po sortowaniu niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania w procesie D10 wynosi 0,09 Mg. Łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych to 2026,59 Mg.

Stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do odebranych i zebranych odpadów komunalnych wynosi 0,004 %.

11. Podsumowanie i wnioski.

Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Marklowice za rok 2023 została opracowana w celu weryfikacji możliwości technicznych, organizacyjnych i finansowych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Na podstawie zebranych danych można jednoznacznie stwierdzić, że system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Marklowice oparty o akty normatywne różnego szczebla funkcjonuje prawidłowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Gmina Marklowice wywiązała się z narzuconego ustawowo obowiązku recyklingu i osiągnęła poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych.

Ilość wytworzonych odpadów komunalnych (bez odpadów budowlanych) na nieruchomościach zamieszkałych w 2023 roku (1917,84 Mg) w stosunku do roku 2022 (1945,68 Mg) wskazuje na spadek do roku poprzedniego o 27,84 Mg - czyli o około 1,4 %. Dobrze, że zmniejsza się masa odpadów komunalnych, natomiast niepokojący jest fakt zwiększania ilości niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o 38,02 Mg przy jednoczesnym zmniejszeniu ilości odpadów surowcowych, czyli łącznie: plastiku, szkła i makulatury o 30,92 Mg. Biorąc pod uwagę osiągnięty przez gminę w roku 2023 poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych w wysokości 40,07 % należy stwierdzić, że istnieje realne zagrożenie nie osiągnięcia przez gminę w kolejnych latach, tj w roku 2024 i 2025 wymaganych poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych, które wynoszą odpowiednio 45% i 55%. Kluczem do osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu jest poprawa segregacji „u źródła”, czyli zmniejszenia ilości odpadów zmieszanych na rzecz frakcji kolorowych (żółta, zielona, niebieska i brązowa).

Do obliczania osiągniętego poziomu można wliczyć wszystkie frakcje odpadów przygotowane do ponownego użycia i recyklingu, m.in. bioodpady kompostowane „u źródła”, tj. w przydomowych kompostownikach. Żeby zaliczyć bioodpady kompostowane „u źródła” należy spełnić konkretne przesłanki, wskazane w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. **W tym celu Gmina Marklowice przy udziale kilku właścicieli nieruchomości, na których kompostowane są bioodpady, podjęła współpracę z Instytutem Ochrony Środowiska – Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie przy realizacji przedsięwzięcia „Bioodpady**

posegregowane i poddawane recyklingowi u Źródła w Polsce”, którego rezultatem będzie wyznaczenie wskaźnika kompostowania przydomowego umożliwiającego oszacowanie ilości bioodpadów poddawanych recyklingowi „u źródła”. Oznacza to możliwość wykazywania wyższych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Badania prowadzone w 2024 r. pozwolą na uwzględnienie masy bioodpadów poddanych recyklingowi „u źródła w obliczeniach poziomu za 2024 r.

Ustalone w lutym 2021 r. stawki w wysokości 27,00 zł przy selektywnej zbiórce odpadów (25,00 zł gdy bioodpady są kompostowane w przydomowym kompostowniku) i 81,00 zł w przypadku gdy odpady nie są zbierane selektywnie, powinny umożliwić bieżące regulowanie opłat związanych z funkcjonowaniem systemu do końca 2024 r. Jest to oczywiście zależne od ilości zbieranych i odbieranych odpadów, dlatego kolejną analizę finansową w celu weryfikacji aktualnie obowiązujących stawek opłat proponuje się wykonać w IV kwartale 2024 r.

Wójt Gminy Marklowice
mgr inż. Tadeusz Chrószcz